SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 121/05-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť M. M., bytom L., zastúpeného advokátkou JUDr. M. L., L., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. E 830/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. E 830/00 p o r u š i l základné právo M. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Lučenec v konaní vedenom pod sp. zn. E 830/00 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

3. M. M. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiattisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Lučenec p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. M. M. p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 340 Sk (slovom deväťtisíctristoštyridsať slovenských korún), ktoré je Okresný súd Lučenec p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. M. L. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 27. apríla 2005 č. k. IV. ÚS 121/05-14 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. L., L., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Lučenec (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 830/00.

1. Z predloženej sťažnosti vyplýva, že 5. júna 2000 sa začalo na okresnom súde konanie vedené pod sp. zn. E 830/00 vo veci výkonu rozhodnutia sp. zn. P 299/99 z 13. apríla 2000 týkajúce sa úpravy styku otca (sťažovateľa) s maloletými deťmi. Sťažovateľ sa aktívnym prístupom snažil o okamžitý výkon rozhodnutia, okresný súd však do podania sťažnosti ústavnému súdu nezabezpečil výkon predmetného rozhodnutia.

Sťažovateľ ďalej uviedol: *„V exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. E 830/00 porušil Okresný súd v Lučenci ústavné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (...).*

Takisto bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...).

V konaní sp. zn. E 830/00 sa Okresný súd v Lučenci dopustil porušenia základného práva sťažovateľa, keď svojím postupom spôsobil zbytočné prieťahy a viac ako štvorročným nekonaním zabránil sťažovateľovi výkon práva, pravidelného styku s deťmi, ktoré mu Okresný súd v Lučenci rozsudkom č. k. P299/99 z 13. 4. 2000 priznal. (...)“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Ústavné právo M. M. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Okresným súdom v Lučenci v konaní vedenom pod sp. zn. E 830/00 porušené bolo.

Okresnému súdu v Lučenci prikazuje, aby v konaní sp. zn. E 830/00 konal bez zbytočných prieťahov.

M. M. priznáva primerané finančné zadosťučinenie 50 000,- Sk, (slovom päťdesiattisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Lučenci povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd v Lučenci je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia advokátke JUDr. M. L. vo výške 9 340,- Sk do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd jeho predseda Mgr. J. Ď. listom sp. zn. Spr 1562/04 z 28. októbra 2004 a sp. zn. Spr. 1526/05 z 8. júna 2005 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedeným vyjadreniam predsedu okresného súdu listom z 30. júna 2005.

2. 1. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 28. októbra 2004 uviedol:

„Sťažnosť M. M. zo 06. 09. 2004 pokladáme v celom rozsahu za nedôvodnú. (...)

Je potrebné podčiarnuť osobitnú povahu predmetu právnych vzťahov, ktoré sa vytvorili v tejto veci medzi oprávneným a povinnou. Pokiaľ ide o výkon rozhodnutia o výchove mal. detí samotný zákon Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach § 272 ods. 1, 2, 3 predpokladá osobitný postup súdu a zdôrazňuje úkony súdu vykonané pred samotným núteným výkonom rozhodnutia (...).

V predmetnej veci súd mal rozhodnúť o výkone rozhodnutia o výchove mal. detí za situácie, keď samotné maloleté deti odmietli styk s otcom a pri krátkodobých stretnutiach s ním za prítomnosti matky prejavovali o otca nezáujem až nepriateľské postoje voči nemu.

Za takejto situácie bol súd povinný vytvoriť a zadovážiť si dostatok podkladov a dôkazov k tomu, aby svojím rozhodnutím pri výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí nespôsobil ťažko napraviteľné alebo nenapraviteľné škody vo vzťahoch medzi oprávneným a maloletými deťmi. Následkom takto zdôvodneného postupu súdu jednotlivé časti výroku rozsudku neboli doteraz vykonané.

Práve pre označené špecifiká tohto prípadu nie je možné hovoriť o porušení ústavných práv sťažovateľa, alebo o porušení jeho základných ľudských práv na spravodlivý proces v primeranej lehote.“

2. 2. Vo vyjadrení z 8. júna 2005 predseda okresného súdu uviedol prehľad procesných úkonov v predmetnom konaní a v podaní z 22. júna 2005 predseda okresného súdu uviedol: *„Súhlasím s tým, aby podľa § 30 ods. 2 Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. (...) ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.“*

2. 3. Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniam predsedu okresného súdu uviedla:

„Podľa vyjadrenia porušovateľa, Okresný súd v Lučenci od podania návrhu na výkon rozhodnutia sťažovateľom dňa 5. 6. 2000 vo veci sústavne konal. (...)

Okresný súd v Lučenci za obdobie presahujúce štyri roky vykonal len niekoľko úkonov (...), ktoré však neviedli k výkonu rozhodnutia a situáciu nezlepšili. (...)

V roku 2000, keď začalo konanie o výkon rozhodnutia č. k. E 830/00 existovala reálna možnosť vytvorenia bližšieho citového vzťahu M. M. so svojimi maloletými dcérami, táto však bola nekonaním okresného súdu výrazne sťažená, keď sa s nimi nemohol osamote

v termínoch schválených rozsudkom OS Lučenec zo dňa 13. 4. 2000, č. k. 299/99 stretávať a tak sa pred nimi pozitívne prezentovať.

V čase podania návrhu sťažovateľa na výkon rozhodnutia dňa 5. 6. 2000 mali maloleté dcéry sťažovateľa 6 rokov a bol predpoklad, potvrdený aj znalcom z príslušného odboru, pozitívneho vývoja ich vzťahu k otcovi.

V tomto štádiu konania by v prípade aktívneho postupu Okresného súdu Lučenec mohlo dôjsť na základe pravidelného stretávania sa otca s dcérami k perspektívnemu rozvíjaniu ich vzájomného vzťahu.

Po uplynutí piatich rokov od začiatku konania o výkon rozhodnutia, keď v roku 2005 maloleté dcéry S. a D. M. dosiahli vek 11 rokov je možnosť zblíženia otca s dcérami značne znížená, ujma, ktorú sťažovateľ utrpel je nenahraditeľná a súčasný stav ťažko napraviteľný.

S ohľadom na horeuvedené skutočnosti trváme na tom, aby Ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené v petite našej sťažnosti

(...) oznamujem, že súhlasím, aby podľa § 30 ods. 2 zákona NR SR č. 38/1993 Z. z. Ústavný súd konal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

4. V tejto veci pôvodne prijímal sťažnosť IV. senát ústavného súdu, pretože v roku 2004 a v roku 2005 v súlade s rozvrhom práce na tento rok bol sudca spravodajca Juraj Horváth členom IV. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu uznesením z 31. mája

2005 Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na rok 2005 sp. zn. Spr 1164/04 rozhodlo, že s účinnosťou od 8. júna 2005 sa sudca spravodajca Juraj Horváth stal členom I. senátu ústavného súdu. Plénum ústavného súdu zároveň rozhodlo, že veci, v ktorých je sudcom spravodajcom Juraj Horváth, sa prejednajú v I. senáte ústavného súdu. Z tohto dôvodu sa táto vec prejednala a rozhodla vo veci samej v zložení, ktoré je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

II.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. E 830/00:

- 5. jún 2000 - sťažovateľ podal okresnému súdu návrh na výkon rozhodnutia týkajúceho sa úpravy styku sťažovateľa s jeho maloletými dcérami;
- 23. jún 2000 - okresný súd požiadal Okresný úrad L., odbor sociálnych vecí (ďalej len „okresný úrad“), o vykonanie pohovoru s matkou maloletých detí V. M. (ďalej len „povinná“) ohľadom dobrovoľného plnenia súdneho rozhodnutia vo veci úpravy styku sťažovateľa s maloletými deťmi a podanie správy o pohovore;
- 23. jún 2000 - okresný súd vyzval povinnú na plnenie súdneho rozhodnutia okresného súdu;
- 13. júl 2000 - okresný úrad podal správu okresnému súdu o vykonanom pohovore s povinnou;
- 22. júl 2000 - sťažovateľ doplnil svoje podanie vo veci výkonu rozhodnutia;
- 28. august 2000 - sťažovateľ urgoval výkon súdneho rozhodnutia okresným súdom;
- 9. október 2000 - okresný súd nariadil výsluch sťažovateľa i povinnej na 16. október 2000;
- 16. október 2000 - okresný súd po vypočutí sťažovateľa a povinnej túto poučil o potrebe dodržiavať rozhodnutie súdu ohľadne styku sťažovateľa s maloletými deťmi;
- 25. október 2000 - na okresnom súde bol vyhotovený úradný záznam so sťažovateľom;
- 28. november 2002 - okresný súd vyzval sťažovateľa, aby podal správu, či trvá na podanom návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia;

- 3. december 2002 - sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že trvá na podanom návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia;
- 9. december 2002 - okresný súd vyzval sťažovateľa na doplnenie svojho návrhu na výkon rozhodnutia;
- 23. december 2002 - sťažovateľ predložil okresnému súdu doplnenie návrhu na výkon rozhodnutia;
- 9. máj 2003 - na okresnom súde bola spísaná zápisnica o výsluchu povinnej;
- 13. máj 2003 - okresný súd upovedomil sťažovateľa o vykonaní výsluchu povinnej;
- 20. október 2003 - sťažovateľ predložil okresnému súdu vyjadrenie ohľadne jeho styku s maloletými deťmi;
- 13. november 2003 - okresný súd predvolal povinnú na výsluch na 28. november 2003, ktorá súdu uviedla, že je ochotná dobrovoľne plniť rozhodnutie súdu ohľadne umožnenia styku maloletých detí so sťažovateľom;
- 4. december 2003 - okresný súd predvolal sťažovateľa na výsluch na 19. december 2003, na ktorom sťažovateľ uviedol, že povinná si neplní súdom uloženú povinnosť a žiadal jej udeliť pokutu podľa § 273 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“);
- 22. december 2003 - na okresnom súde bol vykonaný výsluch sťažovateľa, ktorý namietal, že maloleté detí opätovne neboli pripravené povinnou na stretnutie s ním;
- 7. január 2004 - okresný súd požiadal Okresný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny L. (ďalej len „okresný úrad práce“) o prešetrenie vzťahu maloletých detí so sťažovateľom;
- 8. január 2004 - okresný súd opätovne predvolal povinnú na výsluch na 23. január 2004 a uznesením ustanovil okresný úrad práce za opatrovníka maloletých detí;
- 23. január 2004 - okresný súd vypočul povinnú k otázke stretnutí sťažovateľa s maloletými deťmi;
- 30. január 2004 - okresný úrad práce zaslal okresnému súdu správu o prešetrení vzťahu maloletých detí so sťažovateľom;
- 5. marec 2004 - okresný súd vykonal výsluch s povinnou i sťažovateľom;
- 8. marec 2004 - sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že povinná mu neumožnila styk s maloletými deťmi;
- 6. júl 2004 - okresný súd uložil povinnej pokutu pre neumožnenie styku sťažovateľa s maloletými deťmi 5. marca 2004;

- 19. júl 2004 - povinná podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu zo 6. júla 2004;
- 19. júl 2004 - sťažovateľ predložil okresnému súdu správu o návštevách maloletých detí;
- 20. júl 2004 - okresný súd zaslal sťažovateľovi odvolanie povinnej proti uzneseniu okresného súdu zo 6. júla 2004;
- 2. august 2004 - okresný súd vyzval povinnú na oznámenie údajov ňou navrhnutej svedkyne;
- 16. august 2004 - okresný súd predvolal na výsluch svedkyňu na 27. august 2004;
- 27. august 2004 - okresný súd k predmetu veci vypočul svedkyňu;
- 27. september 2004 - okresný súd uznesením rozhodol o neuložení poriadkovej pokuty povinnej;
- 8. október 2004 - sťažovateľ navrhol okresnému súdu predvolať na pojednávanie ako svedkyňu svoju matku;
- 6. december 2004 - okresný súd uznesením zamietol návrh sťažovateľa na výkon rozhodnutia uložením pokuty pre povinnú za bezdôvodné neplnenie súdneho rozhodnutia vo veci úpravy styku sťažovateľa s maloletými deťmi z dôvodu, že *„súd prevedeným dokazovaním nezistil, že by sa styk otca detí neuskutočňoval zavinením matky, preto dospel k záveru, že nie je daný dôvod na to, aby boli matke ukladané poriadkové pokuty v zmysle § 273 ods. 1 O. s. p.“*.

Od 6. decembra 2004 nebol vo veci vykonaný žiadny úkon.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva

alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní sp. zn. E 830/00 o výkon rozhodnutia okresného súdu sp. zn. P 299/99 z 13. apríla 2000, týkajúceho sa úpravy styku sťažovateľa s jeho maloletými deťmi, došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci,

správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd je toho názoru, že doterajšia dĺžka namietaného konania nebola závislá od zložitosti veci. Napokon ani predseda okresného súdu vo svojich vyjadreniach nepoukázal na zložitosť tejto veci, poukázal však na nutnosť osobitného postupu súdu pri výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí podľa § 272 ods. 1, 2 a 3 OSP a uviedol, že maloleté deti odmietali styk so sťažovateľom a *„prejavovali o otca nezáujem až nepriateľské postoje voči nemu“*.

.

Aj podľa názoru ústavného súdu povaha konania si vyžadovala a vyžaduje pristupovať k takémuto konaniu s osobitnou starostlivosťou.

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti (II. ÚS 35/01) hodnotil a prisúdil význam plynutia lehoty vo vývoji dieťaťa z hľadiska budovania jeho citových väzieb k osobám, v ktorých výchove a starostlivosti sa nachádza, ako aj k osobám, s ktorými je alebo nie je v pravidelnom kontakte.

Pri rozhodovacej činnosti ústavného súdu (I. ÚS 70/98) bolo už poukázané na judikatúru štrasburských orgánov, ktorá zaradila aj vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi medzi taký predmet konania, ktorému majú „príslušné súdne orgány venovať mimoriadnu pozornosť, pretože akékoľvek procesné omeškanie v takejto veci môže mať za následok de facto rozhodnutie o otázke predloženej súdu (rozsudok súdu z 8. júla 1987, H. v. United Kingdom, para. 85)“.

Podľa názoru ústavného súdu neexistuje ani právny, ani faktický dôvod pre nerešpektovanie (neakceptovanie) tejto požiadavky. Pritom pod mimoriadnou starostlivosťou nemožno rozumieť len kvantitatívny aspekt aktivity súdu, ale aj jej

kvalitatívnu stránku, a to s ohľadom na predmet sporu a dôsledky rozhodnutia súdu na ďalšie, často nie iba právne vzťahy účastníkov konania.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že na celkovej dĺžke konania nemá sťažovateľ žiadny podiel a svojím konaním neprispel k doterajšej dĺžke konania.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a v tejto súvislosti konštatuje, že celková doba zbytočných prieťahov z dôvodu nečinnosti okresného súdu ustálená ústavným súdom je viac ako 3 roky, úkony okresného súdu však boli od podania návrhu na okresný súd (5. jún 2000) do podania sťažnosti ústavnému súdu (13. september 2004) neefektívne a neviedli k výkonu, resp. realizácii rozhodnutia okresného súdu sp. zn. P 299/99 vo veci úpravy styku sťažovateľa s jeho maloletými deťmi.

Obranné tvrdenie okresného súdu (po oznámení skutkového stavu veci), že *„Za tejto situácie bol súd povinný vytvoriť a zadovážiť si dostatok podkladov a dôkazov k tomu, aby svojim rozhodnutím pri výkone rozhodnutia o výchove maloletých detí nespôsobil ťažko napraviteľné alebo nenapraviteľné škody vo vzťahu medzi oprávneným a maloletými deťmi. Následkom takto zdôvodneného postupu súdu jednotlivé časti výroku rozsudku neboli doteraz vykonané. Práve pre označené špecifiká tohto prípadu nie je možné hovoriť o porušení ústavných práv sťažovateľa, alebo o porušení jeho základných ľudských práv na spravodlivý proces v primeranej lehote“*, neobstojí.

Ústavný súd z obsahu predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. E 830/00 zistil, že okresný súd už vo svojej výzve sp. zn. E 830/00 z 23. júna 2000 adresovanej povinnej túto upozornil na možný postup súdu podľa § 272 a nasl. OSP v prípade neplnenia súdneho rozhodnutia sp. zn. P 299/99 z 13. apríla 2000 ohľadom úpravy styku sťažovateľa s maloletými deťmi spôsobom vymedzeným v predmetnom rozsudku, samotný okresný súd sa však citovaným postupom Občianskeho súdneho poriadku v namietanom konaní neriadil.

Z obsahu predmetného spisu síce vyplýva, že okresný súd 23. júna 2000 požiadal okresný úrad o vykonanie pohovoru s povinnou vo veci úpravy styku sťažovateľa s maloletými deťmi, 7. januára 2004 o prešetrenie vzťahu maloletých detí so sťažovateľom, vykonal 5-krát pohovor s povinnou a poučil ju o následkoch neplnenia si povinností ohľadom dobrovoľného plnenia predmetného súdneho rozhodnutia (16. októbra 2000, 9. mája 2003. 28. októbra 2003, 23. januára 2004 a 5. marca 2004), 6. júla 2004 uložil povinnej poriadkovú pokutu pre neumožnenie styku sťažovateľa s maloletými deťmi, ktorú však zrušil 27. septembra 2004 (po vypočutí svedkyne navrhnutej povinnou) z dôvodu, že súd nezistil, že by sa styk otca detí neuskutočňoval zavinením matky.

Okresný súd vo svojom vyjadrení z 28. októbra 2004 uvádza, že *„pre označené špecifiká tohoto prípadu nie je možné hovoriť o porušení ústavných práv sťažovateľa“* neuvedomujúc si zrejme právo sťažovateľa, otca maloletých detí, ktorý aj po právoplatnom rozvode s povinnou má právo stretávať sa so svojimi deťmi a podieľať sa na ich výchove.

Vzhľadom na uvedené dôvody s osobitným zreteľom na povahu veci ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prieťahov (za predpokladu, že naďalej existuje exekučný titul, resp. nedôjde k jeho zmene alebo zrušeniu).

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 Sk.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa a jej význam pre sťažovateľa považuje za primerané v požadovanej sume 50 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 3.

6. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia.

Právna zástupkyňa sťažovateľa si vyúčtovala trovy v celkovej sume 9 340 Sk, a to za dva úkony právnej služby po 4 534 Sk a dvojnásobok režijného paušálu po 136 Sk.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z ustanovení § 1 ods. 3, § 13 ods. 8 prvej vety, § 16 ods. 1 písm. a) a c) a § 25 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška 163/2002 Z. z.“) a z § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2004 je

4 534 Sk a hodnota režijného paušálu je 136 Sk. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 je 2 501 Sk a hodnota režijného paušálu je 150 Sk.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2004 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v sume 9 070 Sk (po zaokrúhlení podľa § 25 vyhlášky č. 163/2002 Z. z.) a dvojnásobok režijného paušálu v sume 272 Sk. Sťažovateľovi patrí tiež náhrada trov za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2005 (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 25. augusta 2005) v sume 2 501 Sk a režijný paušál 150 Sk. Sťažovateľovi tak patrí náhrada trov konania pred ústavným súdom v celkovej sume 11 993 Sk.

Vzhľadom na to, že právna zástupkyňa sťažovateľa si uplatnila náhradu trov len v sume 9 340 Sk, ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov len v rovnajúcej sa sume uplatneného nároku, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 4.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2005